Forskrift om satser for tilskudd til private barnehager i [kommune]

Modellforskrift utarbeidet av NHO Geneo – til bruk for kommuner og som mal i medvirkningsarbeid. Oppdatert september 2026

Hjemmel: Fastsatt av [kommune] kommunestyre [dato] med hjemmel i forskrift 23. mars 2026 nr. 454 om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 1 første ledd, jf. lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 19 a.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at private barnehager i kommunen får tilskudd som behandler dem likeverdig med kommunens egne barnehager, og som bygger på kommunens reelle kostnader ved å drive ordinære barnehager i egen regi.

Private barnehager er underlagt de samme kravene til bemanning, pedagogisk kompetanse, innhold og kvalitet som kommunale barnehager, jf. blant annet barnehageloven §§ 1 og 2 og kravene til pedagogisk bemanning og grunnbemanning i §§ 25 og 26. Forskriften skal bidra til at private og kommunale barnehager gis likeverdige økonomiske forutsetninger for å oppfylle disse kravene. Innføres nye krav etter barnehageloven som ikke er en del av beregningen av grunntilskuddet, skal kommunen gi ekstra grunntilskudd fra det tidspunktet kravene får virkning for private barnehager, jf. barnehageloven § 19 a tredje ledd og finansieringsforskriften § 10.

Kommunen skal likebehandle kommunale og private barnehager ved beregning og tildeling av tilskudd til drift, jf. barnehageloven § 19 a.

Forskriften skal sikre forutsigbare rammevilkår, reell medvirkning fra de private barnehagene, åpenhet om beregningsgrunnlaget og etterprøvbare vedtak.

Forskriften skal tolkes i samsvar med kravet om likebehandling i barnehageloven § 19 og § 19 a og med finansieringsforskriften.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder kommunens fastsettelse av satser for grunntilskudd og ekstra grunntilskudd til private ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager i kommunen.

Forskriften gjelder ikke der kommunen etter finansieringsforskriften skal benytte de nasjonale satsene fastsatt av departementet fordi kommunen ikke har egne tilsvarende kommunale barnehager.

§ 3. Beregningsgrunnlag for grunntilskudd

Satsene for grunntilskudd skal bygge på ordinære driftsutgifter til kommunens egne barnehager etter barnehageloven § 19 a første ledd. Grunnlaget for beregningen er det siste tilgjengelige kommuneregnskapet. Der kommuneregnskapet må suppleres, skal nivået på utgiftene dokumenteres, og budsjettall skal ikke benyttes som erstatning for regnskapsførte utgifter.

Alle kommunens ordinære barnehager skal inngå i beregningsgrunnlaget. Ut over fratrekkene etter barnehageloven § 19 a første ledd kan ordinære driftsutgifter i en kommunal barnehage bare holdes utenfor grunnlaget etter § 4.

Beregningsgrunnlaget skal omfatte samtlige ordinære driftsutgifter som etter barnehageloven § 19 a og finansieringsforskriften skal inngå i grunntilskuddet, og skal spesifiseres på art- og linjenivå for KOSTRA-funksjon 201 og 221, slik at den enkelte utgiftspost, for eksempel renhold, vaktmester- og brøytetjenester, strøm, vedlikehold og IKT knyttet til barnehagedriften, kan kontrolleres. Det er ikke tilstrekkelig å oppgi utgiftene på aggregert postnivå. For indirekte eller sentralt førte kostnader som skal belastes KOSTRA-funksjon 201 eller 221, herunder byggforsikring ført på KOSTRA-funksjon 121, skal fordelingsnøkkelen oppgis og dokumenteres.

Kommunen skal vurdere selvstendig om en utgift er en ordinær driftsutgift. Vurderingen skal bygge på kriteriene i barnehageloven § 19 a og finansieringsforskriften, uavhengig av hvilken KOSTRA-funksjon eller art utgiften er ført på, og kommunale og private barnehager skal behandles likt i vurderingen. For hver utgiftspost kommunen holder utenfor beregningsgrunnlaget, skal beløp, KOSTRA-funksjon og art, rettslig grunnlag og begrunnelse oppgis. Dette gjelder også fratrekk etter barnehageloven § 19 a første ledd og utgifter kommunen mener ikke er ordinære driftsutgifter.

Trekker kommunen inntekter fra i beregningsgrunnlaget, skal kommunen vise hvilke utgifter inntektene knytter seg til, og at disse utgiftene inngår i grunnlaget. Fradraget kan ikke overstige de faktiske inntektene i regnskapsåret eller de tilhørende utgiftene i grunnlaget. Dette gjelder ikke fradraget for foreldrebetaling etter finansieringsforskriften § 6.

Korreksjoner i kommuneregnskapet skal være dokumentert og begrunnet. Beregningsgrunnlaget og korreksjonene skal være tilgjengelige for de private barnehagene etter § 8 og § 10.

§ 4. Utgifter holdt utenfor grunntilskuddet og ekstra grunntilskudd

Ut over fratrekkene etter barnehageloven § 19 a første ledd kan kommunen bare holde ordinære driftsutgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet dersom utgiftene skyldes særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen, jf. barnehageloven § 19 a andre ledd første punktum, eller følger av en kommunal satsing etter fjerde ledd. Generelle kostnadsforskjeller mellom barnehager gir ikke grunnlag for å holde utgifter utenfor.

Hvert uttrekk skal begrunnes konkret. Begrunnelsen skal angi hvilken barnehage og hvilke utgifter uttrekket gjelder, med beløp, KOSTRA-funksjon og art, og hvilke særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen som ligger til grunn. Kommunen skal sannsynliggjøre at det er en årsakssammenheng mellom disse forholdene og merutgiftene.

Dersom kommunen holder ordinære driftsutgifter utenfor på grunn av særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen etter første ledd, skal kommunen for de samme utgiftene fastsette satser for ekstra grunntilskudd etter finansieringsforskriften § 9, slik at en privat barnehage med tilsvarende særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen mottar et tilsvarende ekstra grunntilskudd, jf. barnehageloven § 19 a andre ledd andre punktum og finansieringsforskriften § 1 første ledd andre punktum. Holdes slike utgifter utenfor uten at det fastsettes en tilsvarende sats for ekstra grunntilskudd, skal de inngå i grunntilskuddet.

Kommunen kan holde utgifter som følger av en kommunal satsing utenfor beregningen av grunntilskuddet når satsingen finansierer særskilte tiltak utover lov- eller forskriftskrav, og kommunen har bestemt hvordan midlene skal brukes, jf. finansieringsforskriften § 8. Kommunen skal beskrive satsingen og vise hvordan de private barnehagene kan delta i den.

Kommunen skal i forskriften vise hvilke utgifter som er holdt utenfor etter første og fjerde ledd og hvilke satser for ekstra grunntilskudd som er fastsatt etter tredje ledd, jf. § 9.

§ 5. Satsene

For ordinære barnehager fastsettes én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år vektes 1,8 ganger høyere enn barn over tre år, jf. finansieringsforskriften § 1 første ledd.

For familiebarnehager fastsettes én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år vektes 1,25 ganger høyere enn barn over tre år, jf. finansieringsforskriften § 1 første ledd.

Satser for åpne barnehager og ekstra grunntilskudd fastsettes etter finansieringsforskriftens regler. Eventuelt tilleggstilskudd gis etter barnehageloven § 19 a fjerde ledd. De fastsatte kronesatsene fremgår av vedlegg […] til forskriften, som vedtas og kunngjøres sammen med forskriften og er en del av den.

§ 6. Indeksering

Satsgrunnlaget indeksreguleres med kommunal deflator før kommunen fatter enkeltvedtak om tilskudd, jf. finansieringsforskriften § 4 første ledd. Kommunen skal benytte korrekte og oppdaterte deflatortall, og vise hvilken deflator og hvilke indekstall som er anvendt, jf. § 9. Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator og maksimalprisen. Justeringen følger av forskriften og krever ikke høring etter § 8. Kommunen skal vise hvordan justeringen er beregnet i enkeltvedtaket etter § 10.

§ 7. Pensjonstilskudd og eiendomstilskudd

Pensjonstilskudd og eiendomstilskudd beregnes etter nasjonalt fastsatte prosentsatser og satser. Denne bestemmelsen regulerer kommunens saksbehandling og åpenhet ved anvendelsen av dem, og endrer ikke de nasjonalt fastsatte størrelsene.

Ved valg av prosentsats for pensjonstilskudd etter finansieringsforskriften § 14 skal kommunen legge de dokumenterte pensjonsvilkårene til den enkelte private barnehagen til grunn, med egenandelen i kommunens egne barnehager som sammenligningsgrunnlag. Har barnehagen høyere egenandel enn de kommunale barnehagene, legges barnehagens egenandel til grunn. Administrasjonskostnader knyttet til pensjonsordningen, herunder kostnader som påløper når ansatte begynner og slutter, inngår i barnehagens dokumenterte pensjonsutgifter. Valget skal bygge på en individuell vurdering av vilkårene i den enkelte avtale, uavhengig av om avtalen er en innskuddspensjonsordning, hybridordning eller ytelsesordning.

Kommunen skal fatte enkeltvedtak om valg av prosentsats og om hva pensjonstilskuddet vil utgjøre per årsverk innen 31. oktober året før tilskuddsåret, jf. finansieringsforskriften § 1 andre og tredje ledd. Vedtaket skal vise hvilke pensjonsvilkår og hvilken dokumentasjon valget bygger på.

Eiendomstilskudd gis etter nasjonal sats fastsatt av departementet, jf. finansieringsforskriften § 13. Kommunens enkeltvedtak skal opplyse om hvilken sats som er anvendt og hvilken godkjenning og bygningsmasse vedtaket bygger på.

§ 8. Medvirkning og høring

Før kommunen fastsetter eller endrer satsene, skal utkast til forskrift sendes på høring til alle private barnehager i kommunen og til organisasjoner for de private barnehagene, jf. forvaltningsloven § 37 andre ledd. Høringsfristen skal være minst seks uker.

Utkastet skal omfatte forslag til satser, satsgrunnlag, beregninger og en redegjørelse for forutsetningene, herunder hvilke utgifter som er holdt utenfor grunntilskuddet etter § 4. Underliggende dokumentasjon, herunder kommuneregnskap, korreksjoner og avgrensninger, skal være tilgjengelig for høringsinstansene i hele høringsperioden.

Kommunen skal redegjøre skriftlig for hvordan høringsinnspill fra private barnehager er vurdert. Redegjørelsen skal følge forskriften som vedlegg eller publiseres samtidig med kunngjøringen.

Høring etter denne paragrafen er en saksbehandlingsplikt som kommer i tillegg til kravene i forvaltningsloven § 37. Er høring ikke gjennomført, eller har høringsgrunnlaget vesentlige mangler, foreligger en saksbehandlingsfeil. En slik feil kan etter alminnelige forvaltningsrettslige regler føre til at forskriften, eller det enkeltvedtaket om tilskudd som bygger på den, er ugyldig dersom feilen kan ha virket inn på innholdet.

§ 9. Innholdskrav til forskriften

Forskriften skal vise

– a) hvilket regnskapsår satsene bygger på,

– b) hvilke utgiftsposter i kommuneregnskapet som inngår i satsgrunnlaget,

– c) hvilke kommunale barnehager og utgifter som er holdt utenfor beregningsgrunnlaget etter § 3 og § 4, med rettslig grunnlag og begrunnelse, spesifisert på art- og linjenivå, og hvilke fordelingsnøkler som er brukt for indirekte og sentralt førte kostnader,

– d) at beregningen gjøres tilgjengelig i et format der hvert beregningsledd kan kontrolleres, jf. § 8 og § 10,

– e) hvilke satser for ekstra grunntilskudd som er fastsatt etter § 4 tredje ledd,

– f) hvilken indeksering som er anvendt, og

– g) en redegjørelse for hvordan høringsinnspill etter § 8 er vurdert.

§ 10. Innsyn og enkeltvedtak

Den private barnehagen har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter som ligger til grunn for satsene og for kommunens vedtak om tilskudd, herunder kommuneregnskapet og beregningene. Innsyn gis på forespørsel og uten ugrunnet opphold.

Kommunen skal fatte skriftlig enkeltvedtak om tilskudd til den enkelte private barnehage. Vedtaket skal vise hvilke satser som er lagt til grunn og hvordan satsene er anvendt i den konkrete tilskuddsberegningen, herunder grunntilskudd, ekstra grunntilskudd, pensjonstilskudd og eiendomstilskudd, og opplyse om barnehagens rett til innsyn og til å uttale seg.

Vedtaket om tilskudd er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven og kan påklages til statsforvalteren, jf. barnehageloven § 12 og finansieringsforskriften § 22. Kommunen skal i vedtaket opplyse om klageadgang, klagefrist og klageinstans. Forskriften om satser er ikke i seg selv gjenstand for individuell klage. Klage over tilskuddsvedtaket kan rette seg mot anvendelsen av satsene overfor den enkelte barnehage.

§ 11. Kunngjøring og ikrafttredelse

Forskriften fastsettes innen fristen i finansieringsforskriften § 1 tredje ledd, som er 31. oktober året før tilskuddsåret. For tilskuddsåret 2027 er fristen 30. november 2026, jf. finansieringsforskriften § 27. Forskriften kunngjøres i Norsk Lovtidend, jf. forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav c. Høringen etter § 8 skal være avsluttet i tilstrekkelig tid til at fristen kan overholdes.

Forskriften trer i kraft [dato] og gjelder for tilskuddsåret [år].